

20 söndagen efter trefaldighet

Kyrkoherde Johannes Rydh
Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige

Predikan i Stockholm, 18 oktober 2026

I Guds, Faderns + och Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Bön: Herre, himmelske Fader! Vi tackar dig för att du genom din Ande har uppenbarat ditt heliga Ord, så att vi från lagen får förmaning och genom evangelium får nåd och tröst. Omvänd våra tröga hjärtan till att lyssna på det, tro på det och leva efter det, så att vi blir trogna förvaltare av alla de gåvor du ger oss och får evigt liv och salighet. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext: Luk. 12:42–48 (3:e årgången).

Jesus sade till sina lärjungar: "Vem är den pålitlige och förståndige förvaltare som hans herre sätter över sina tjänare för att ge dem deras kost i rätt tid? Det är den tjänare som hans herre finner göra så, när han kommer. Salig är den tjänaren. Jag säger er sanningen: Han skall sätta honom över allt han äger. Men om tjänaren skulle säga i sitt hjärta: Min herre kommer inte så snart, och han börjar slå tjänarna och tjänarinnorna och äta och dricka sig redlöst berusad, då skall den tjänarens herre komma en dag han inte väntar det och i en stund han inte anar det, och han skall hugga honom i stycken och låta honom få sin plats bland de trolösa. Den tjänare som vet sin herres vilja men ingenting ställer i ordning och inte handlar efter hans vilja, han skall piskas med många rapp. Men den som inte känner till den och gör något som förtjänar spöstraff, han skall piskas med få rapp. Var och en som har fått mycket, av honom skall det krävas mycket. Och den som har blivit betrodd med mycket, av honom skall det utkrävas så mycket mer."

Dagens predikotext om förvaltarskapet i den kristna kyrkan appliceras inte sällan som en utläggning om de tjänare som kallats till det särskilda ämbetet. Det är då en uppmaning till kyrkans präster att noga hålla sig till Guds ord i alla stycken och undervisa därefter, att rätt dela lag och evangelium, att förvalta sakramenten i enlighet med Jesu instiftelse, att se om sin flocks andliga väl med själavård, och att varna och förmana i rätt tid. Det är på många sätt en god och biblisk utläggning. Aposteln Paulus skriver ju: *Som Kristi tjänare och som förvaltare av Guds hemligheter skall man alltså betrakta oss. (1 Kor. 4:1)* Det är sant att prästerna har fått ett alldeles särskilt uppdrag, och därför har ett stort ansvar inför Gud.

Ändå bör liknelsen i dagens text inte begränsas till just det särskilda prästadömet. Dess syfte är inte att åtskilja villolärare som är värda många rapp från okunniga lekmän som inte skulle känna Guds vilja och därför vore värd färre rapp när de inte följer den. Jesus har ju sagt: *Jag är den gode herden, och jag känner mina får, och mina får känner mig. (Joh. 10:14)* Fåren i den rätta fållan känner igen sin herdes röst och följer honom. Ingen kan vara en kristen utan att känna sin Herre och Frälsare. Liksom evangelietextens liknelse om kungasonens bröllop och liknelsen om talenterna (från Matt. 25) handlar dagens text ytterst om det förvaltarskap som alla kristna äger. Varje kristen har av Gud fått nådegåvor att förvalta. Gud kallar dig och mig att noga ta vara på dem och inte försjunka i andlig försumlighet, som också är söndagens ämne och överskrift. Vi har fått Guds ord genom Skriften, där den helige Ande själv uppenbarat Guds vilja i våra liv genom lagen, och hur Gud har frälst oss genom evangeliet. Vi har också fått dopet, nattvarden, bikten, bönen, och många andra goda andliga gåvor. Om vi sjunker ner i en självsäker trygghet därför att vi en gång döpts och tagit emot tron och har namnet om oss att vara kristna, men samtidigt glömmer bort Gud och inte ger honom den rätta platsen i vårt liv, då har vi redan börjat vandra på vägen till avfallet.

Den försumlige förvaltaren tänkte: *"Min herre kommer inte så snart."* Så inleds nog somliga synder som begås av kristna. Man erkänner visserligen Guds vrede över synden och att det går emot buden. Men man vill liksom sätta det på hyllan tills vidare. Ta en tillfällig paus från att vara kristen, så att man kan tillåta sig själv att göra det som lockar. "Jesus kommer nog inte just idag", tänker man kanske. "Det finns nog tid att ångra sig sen. Jag ska skärpa mig till nästa gudstjänst. Då kan jag vara kristen. Men just här och nu vill jag inte bry mig om det." Detta är självbedrägeri, ett högt spel med den odödliga själen och den eviga saligheten i vågskålen.

Hos en annan kanske den dagliga bibelläsningen får ge vika för andra saker. Bönen faller i glömska, och kyrkobesöken blir allt glesare. Med alla medel försöker den onde locka oss bort från vår tro. Och det ska vi ha klart för oss: en kristen kan avfalla från nåden. Paulus skriver: *"Därför skall den som menar sig stå, se till att han inte faller."* (1 Kor. 10:12) Annars kommer det hända med den människan så som Jesus sade: *"då skall den tjänarens herre komma en dag han inte väntar det och i en stund han inte anar det, och han skall hugga honom i stycken och låta honom få sin plats bland de trolösa."* På den yttersta dagen kommer straffet att drabba oss hårdare om vi sjunkit in i den andliga sömnen. Alla de grova missgärningsmän om vilket det heter: *Alla som har syndat utan lagen kommer också att bli förtappade utan lagen* (Rom. 2:12), de är dessa som kommer att bli straffade med *"få rapp"*. Men den som har fått Guds ord och inte tagit vara på det, *"som vet sin herres vilja men ingenting ställer i ordning och inte handlar efter hans vilja, han skall piskas med många rapp."* Just därför att detta hotar oss måste lagen förkunnas.

Någon som lyssnar till lagens allvarliga varning inser kanske att han eller hon är på väg att slumra in, eller redan har gjort det. Den människan ska då vända sig tillbaka till Gud och erkänna sin synd och be om förlåtelse. Han eller hon ska återvända till sitt dop och hämta tröst från evangeliets löften. Där erbjuder nämligen Gud nåd och förlåtelse till var och en som erkänner sig vara syndare och som uppriktigt vill vara Guds barn. Ja, även de allra största och värsta synderna har utplånats genom Jesu försoning, och den som tror på det får också förlåtelse för dem. Profeten skriver: *"Om era synder än är blodröda, skall de bli snövita, om de än är röda som scharlakan, skall de bli vita som ull."* (Jes. 1:18) Jesus Kristus har gjort detta genom sitt oskyldiga lidande och sin död.

Kraften till att stå emot synden i våra liv kommer inte från våra egna föresatser att leva bättre. Arvsynden, varifrån alla andra synder har sitt ursprung, kan inte besegras på annat sätt än genom Guds ord och sakrament. I dopets vatten dränks den gamla människan i oss så att en ny andlig människa kan uppstå. Därför ska vi dagligen hämta kraft och mod i Guds nåd, som han skänker till oss helt utan att vi är värda det. Endast genom tron kan vi besegra djävulen och stå fasta när synden lockar. Den som har varit en usel förvaltare av Guds nådegåvor kan bli återupprättad och genom tron bli förklarad en pålitlig och förståndig förvaltare, den dag då Herren kommer tillbaka. *"Salig är den tjänaren"*, sade Jesus. *"Jag säger er sanningen: Han skall sätta honom över allt han äger."* Må det vara så också med oss.

Amen.

Bön: Herre vår Gud, vår himmelske Fader, du som har kallat oss till ditt rike och anförtrott oss dina gåvor. Vi ber dig: Bevara oss från att försumma din stora nåd och lär oss att tänka på vårt ansvar inför dig. Hjälp oss genom din Helige Ande, så att vi inte föraktar den rättfärdighetens klädnad som din älskade Son har vunnit åt oss. Lär oss i stället att glädjas över din kallelse varje dag, till dess du av nåd låter oss träda in i din himmelska bröllopssal. Amen.

Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod, intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.